

(Τραπ. κ.ά.) : "Εχω μιὰ ὅμορφη γαττίτσα. 'Ωραία πού' ναι γαττίτσα σας! σύνηθ. || *Ἀσμ.

Ανέβα 'ς τὴ μηλέτσα/κόψε μιὰ βεργίτσα
χτύπα τὴ γαττίτσα/νὰ κάμη κουραδάκια
αιδικὸν' ΑΡουμελ. (Φιλιππούπ.) Συνών. ίδ. ἐν λ. γατ-
τάκι 1. 2) Εἰδος παιδιᾶς ἀγωριῶν, καθ' ἥν οἱ παικται κω-
νονται εἰς δύο ισαριθμους ὁμάδας. Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν μίαν
ὁμάδα, ιστάμενοι πλησίον ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν
κατεύθυνσιν, ἐπικύπτουν στηριζόμενοι διὰ τῶν χειρῶν ἐπὶ
τῆς ράχεως τῶν παραστατῶν, πλὴν ἐνός, δστις ίσταται
κατεύθυνται αὐτῶν, κρατῶν ἄκρον σχοινίου, οὔτινος τὸ ἔτερον
ἄκρον κρατεῖ εἰς τῶν ἐν ἐπικύψει παικτῶν, διὰ δὲ τῆς
ράχης χειρὸς λωρίδα, καὶ ὑποδύεται οὕτω τὴν «γαττί-
τσαν», τὸν φύλακα δηλ. τῆς ὁμάδος του. Οἱ ἀποτελοῦν-
τες τὴν ἑτέραν ὁμάδα προσπαθοῦν νὰ ἀναβοῦν ἐπὶ τῆς
ράχεως τῶν πρώτων χωρὶς νὰ τοὺς κτυπήσῃ διὰ τῆς λω-
ρίδος ἡ «γαττίτσα». Ἐὰν κτυπήσῃ κάποιον, εἴτε κατὰ τὴν
προσπάθειαν πρὸς ἀνάβασιν, εἴτε κατὰ τὴν κάθοδον του
ἐκ τῆς ράχεως τῶν ἐν ἐπικύψει διατελοῦντων, ἀνταλλάσ-
σονται οἱ ρόλοι τῶν ὁμάδων, καὶ ἡ παιδιὰ συνεχίζεται Πε-
λοπν. (Κυνουρ. Μαντίν.) β) Εἰδος παιδιᾶς κορασίδων,
καθ' ἥν αἱ παικτριαι σχηματίζουν κύκλον ἀλληλοκρατού-
μεναι ἐκ τῶν χειρῶν, πλὴν δύο, ὃν ἡ μία ὑποδύεται τὴν
«γαττίτσαν» καὶ ίσταται ἐντὸς τοῦ κύκλου κρατοῦσα βέρ-
γαν, διὰ τῆς δοπίας προσπαθεῖ νὰ κτυπήσῃ τὴν ἑτέραν, ἥτις
ὑποδύεται τὸ «ποντίκι» καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχεται
καὶ νὰ ἔξερχεται τοῦ κύκλου. Ἐὰν τὸ κατορθώσῃ, ἡ κτυ-
πηθεῖσα καταλαμβάνει τὴν θέσιν τῆς παικτρίας, δπισθεν
ἡ ἐμπροσθεν τῆς δοπίας εὐρίσκετο τὴν στιγμὴν ἔκεινην,
ἡ τελευταῖα δὲ αὕτη ἀναλαμβάνει τὸν ρόλον τῆς «γαττί-
τσας», ἥτις ὑποδύεται τώρα τὸ «ποντίκι», καὶ ἡ παιδιὰ
συνεχίζεται κατὰ τὸν ἰδιον τρόπον Μακεδ. (Γκριντ.) Πβ.
γάττα 8β. 3) Κατὰ πληθ., εἰδος κολυμβήσεως μικρῶν παι-
δίων, ἡς τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ κίνησις μόνον τῶν κνη-
μῶν καὶ τῶν παλαμῶν Μεγίστ.: Κάμνει κατ-θίτσες. Πβ.
γάττα 6.

γαττοβύζα ἐπίθ. θηλ. ἀμάρτ. κατ-τοβύζα Κύπρ. κα-
τσοβύζα Νάξ. (Απύρανθ. Φιλότ. κ.ά.) Οὐδ. κατσοβύζικο
Νάξ. (Απύρανθ. κ.ά.)

'Εκ τῶν οὐσ. γάττα, παρ' δ καὶ κάττα, καὶ βυζί.

'Ἐπι αἰγός, ἡ γαττορρώγα, δ ίδ. ἐνθ' ἀν.: Κατσοβύζες
εἰν' οἱ πλειότερές σους ζοῦλες (ζοῦλες=αἰγές) Απύρανθ.

γαττοκέφαλο τό, πολλαχ. γαττουκέφαλου πολλαχ. βορ.
ιδιωμ. κακιοκέφαλο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τῶν οὐσ. γάττα ἡ γαττί, παρ' δ καὶ κακί, καὶ κεφάλι.

1) 'Η κεφαλὴ τῆς γαλῆς πολλαχ. : Παραφύλαξα νὰ ἴδοι
ποιός μ' τρέωι τὰ π' λλιὰ κὶ σὶ 'νιὰ στιγμὴ λέπον κὶ φάν' κι
'ποὺ τ' γουττότρουπα ἔνα γαττουκέφαλου Εῦβ. ("Ακρ. κ.ά.)
Κατιβάζ' κατ' μπ'κιές σὰ γαττουκέφαλα (σκωπτικῶς καὶ
ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον ἐπὶ τεμαχίων ἄρτου ἡ ἄλλης στερεᾶς
τροφῆς μεγαλυτέρων τῶν κανονικῶν χωρούντων εἰς τὸ στό-
μα) αὐτόθ. "Αρπαξι τὰ τ' ρουπ' ττάρια κὶ τὰ πάγια κάτ' σὰ
γαττουκέφαλα (ὅμοιως) αὐτόθ. Βάνει κάτι βουκιές σὰ γα-
κιοκέφαλα (ὅμοιως) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Συνών. γαττου-
κέφαλο.

γαττοκέφαλος ἐπίθ. Μακεδ. (Τσοτίλ.) θηλ. κατσοκε-
φάλα 'Ηράκλ. Σχιν.

'Εκ τῶν οὐσ. γάττα ἡ γαττί, παρ' δ καὶ κατσί, καὶ
κεφάλι.

1) 'Ο ἔχων κεφαλὴν ὁμοιάζουσαν πρὸς τὴν τῆς γαλῆς
Τσοτίλ. || *Ἀσμ.

Σᾶς πήραμε, σᾶς πήραμε τὶς πρῶτες τὶς κοπέλες.

—Μᾶς πήρατε, μᾶς πήρατε τὶς πρῶτες κασσιδιάρες.

—Πότε μᾶς τὶς δάνεισες, μᾶνδρε γαττοκέφαλε;

—Πέρσι τοῦτον τὸν καιρό, μᾶνδρος ἀρκονδοκέφαλε.

2) Οὖσ. θηλ., δ ἰχθύς σκόρπαινα ἡ γρομφάς (scorpaena scro-
fa), τῆς οἰκογενείας τῶν σκορπαινιδῶν (scorpaenidae)
Ηράκλ. Σχιν. Συνών. σκορπίνα, σκορπιός.

γαττοκούραδο τό, Πελοπν. (Γαργαλ.)

'Έκ τῶν οὐσ. γάττα καὶ κονράδι.

Τὰ περιττώματα, αἱ ἀκαθαρσίαι τῆς γαλῆς : 'Εκεῖ χάμου
'ς τὴν ἔβατὴ ἡ ἐρμαδικιὰ ἡ γάττα μας γιόμισε τὸ μέρος
γαττοκούραδα Συνών. ίδ. ἐν λ. γαττιά 1.

γαττολάσι τό, Πελοπν. (Γαργαλ.)

'Έκ τοῦ οὐσ. γάττα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λάσι,
δι' ἥν βλ. Γ. Χατζίδ., MNE 2, 457/58.

Γαττομάνι, δ ίδ.: Ποῦ βρέθηκε οὐλός φτοῦν τὸ γατ-
τολάσι ποὺ μαζώχτηκε 'ς τὸ λιακωτό;

γαττολέος δ, ἀμάρτ. καττολέος Πόντ. (Κρώμν. Οἰν.)
καττολέγος Πόντ. ("Οφ. Τραπ.)

'Έκ τῶν οὐσ. γάττος, παρ' δ καὶ κάττος, καὶ λέος,
δι' δ ίδ. λέοντας.

Γάττος 1, δ ίδ.

γαττόλυσσα ἡ, 'Αθῆν. Πειρ. κ.ά. γαττόλυσσα Εῦβ.
(Ακρ. Ψαχν. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. κ.ά.) κατσόλυσσα Πε-
λοπν. (Γαργαλ. κ.ά.)

'Έκ τῶν οὐσ. γάττα ἡ γάττος καὶ λύσσα.

1) 'Η λύσσα τῶν γαλῶν ἐνθ' ἀν.: Μήν πιάνης τὴ γάττα,
θὰ κολλήσῃς γαττόλυσσα! (ἀπαγορευτικὴ συμβουλὴ εἰς
παιδίον πρὸς ἐκφοβισμόν) 'Αθῆν. κ.ά. "Επισι γαττόλυσσα
τού καλουκαίρ' κι λύσσαξαν οὐλες οἱ γάττες τ' χουριοῦ Εῦβ.
("Ακρ.) || Φρ. Πεινόλυσσα καὶ κατσόλυσσα νὰ σὲ πιάσῃ!
(ἀρὰ ἀνευ σημασίας πρὸς παιδίον παραπονούμενον συχνὰ
ὅτι πεινᾷ) Πελοπν. (Γαργαλ.) 2) Συνεκδ., ἡ μετὰ πονη-
ρίας καὶ θράσους διαπράττουσα ζημίας, ἡ οἰονεὶ λυσσώσα,
γαλῆ Εῦβ. ("Ακρ. Ψαχν. κ.ά.): "Εχονμι 'νιὰ γαττόλυσσα
π' δὲ τζ' γλυτών' τίπουτα "Ακρ. Εἰχαμι λγάν' τυρὶ 'ς
τού διομάτ' κι μπῆκι κείν' ἡ γαττόλυσσα τ' γτόν' σσας
κι τό 'φας αὐτόθ. Ψίτ! γαττόλυσσα! (πρὸς γαλῆν ἐπι-
χειροῦσαν νὰ ἀρπάσῃ τι) αὐτόθ. Συνών. λυσσόγαττα.

γαττομάζωμα τό, 'Αθῆν.

'Έκ τῶν οὐσ. γάττα καὶ μάζωμα.

Γαττομάνι, δ ίδ.: Τί γαττομάζωμα εἰν' αὐτὸ ποὺ γίνε-
ται κάθε βράδυ 'ς τὴν αὐλή μας!

γαττομαλλήθρα ἡ, ἀμάρτ. κατσομαλλήθρα Πελοπν.
(Γαργαλ. Σουδεν. κ.ά.)

'Έκ τοῦ οὐσ. γαττόμαλλο, παρ' δ καὶ κατσόμαλλο,
καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ήθρα.

Γαττόμαλλο 1, δ ίδ. Συνών. ἀναμαλλήθρα.

γαττομαλλιά ἡ, ἀμάρτ. κατ-θομαλλιά Μεγίστ.

'Έκ τοῦ οὐσ. γαττόμαλλο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.
Εἶδος φυτοῦ προσομοιάζοντος πρὸς τὸν νάρκισσον.

γαττομαλλιάζω ἀμάρτ. γατσομαλλιάζον Στερελλ.
(Αἰτωλ. Γραν. Γπάτ. κ.ά.) κατσομαλλιάζω Πελοπν. (Αν-
δρίτσ. Δυρράχ. Ήλ. Καλάβρ. Μεσσ. Τριφυλ. κ.ά.)

